

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 183.

V Ljubljani, v soboto 9. avgusta 1884.

Letnik XII.

Beligrad.

Srbska prestolnica ob izteku Save v Donavo, starodavni Beligrad se čedalje lepše razvija. Malo je še število let, odkar so se poslednji turški bajoneti umaknili iz mesta in že se je spremenilo, da ga skoraj več ni poznati. Posebno se pa v najnovjšem času pazno oko obrača na razvoj trgovine, in je ravno Beligrad že sedaj središče vse srbske trgovine. V bodočnosti se bo pa še mnogo povzdignil; kajti zvezan bo po železnici posredno z vso kraljevino po dolgem in naravnost z egejskim morjem na jugu, z nemškimi morji in z Rusijo na severu. Že sedaj je tu trgovina precej razvita. Ladije plavajoče po Savi in Donavi prinašajo in odnašajo raznovrstnega blaga. Ko se bo pa meseca oktobra letos izročila srbska državna železnica, ki deli državo od severozapada proti jugoistoku, javnemu prometu, povzdignila se bo srbska metropola v trgovinski politiki za veliko stopinjo više, kajti vse že se v vladnih krogih ondi premotrava misel o velikem poslopiju, bolj prav, o vrsti raznih poslopij kot shranišč za vse blago iztočne trgovine. Misel je gotovo srečna in se Belemgradu vsled njegove ugodne lege jako prilaga. V teku kratkih let se Beligrad po modrem gospodarstvu lahko povzdigne med prva trgovska mesta. Beligrad ima silno ugodno zemljepisno lego; in na vse štiri strani sveta jako pripravne in cene ceste deloma po vodi, deloma po suhem, po železnici. Na sever veže ga z ostalo Evropo nova železnica Budapešt-Novisad-Zemun, ktera ga bo po srbski zemlji podaljšana in s turško progo Solun-Mitrovia sklenjena vezala tudi z jugom in naravnost z morjem. Tedaj se bodo odprli premetenim Srbom novi zakladi, v katerih se sedanjemu Beligradu še ne sanja ne. Na iztok odprta je široka cesta, globoka Donava, ki glavno mesto najnovejše kraljevine naravnost s Črnim morjem veže; proti zapadu in severo-zapadu pa zopet Sava in Donava. Kje pa je trgovinsko mesto, da bi se s tako ugodno, da lahko rečemo vzorno ugodno lego ponašati zamoglo, kakor ravno Beligrad? Stari Grki so nam še vedno zgovorna priča, kako bodočnost

da ima zemlja, ktero obdajajo dobre vodne ceste, po katerih se blago ceneje prevaževati dá, kakor povsod drugod, in se ga vsed tega tudi lahko več prodá in spečá, ker je ravno ceneji. Za vstanovo nenavadnega skladišča je toraj kraljevo mesto Beligrad kakor nalašč vstvarjeno in srbska metropola bo v malih letih za Srbijo postala to, kar je bil v prejšnjih za Avstrijo Trst, dokler ga ni Reka spodrivati jela. Beligrad se tekmeča v tem smislu nima bati; kajti v celi Srbiji ga ni kraja ne mesta, ki bi se v tem oziru z njim meriti zamogel. Bodočnost Beligrada v trgovinsko-političnem smislu iz geografičnega stališča je toraj velikanska.

Niž manj pomenljiva je pa bodočnost najmlajše kraljevine v cerkveno-političnem oziru. Vsi koraki v tem oziru bili so na to obrnjeni, da so se vedno bolj osvobodili od vrhovnega nadzorništva Carigradskega patrijarha, ter si volili Karloviškega, ki je vrhovni poglavar vseh pravoslavnih razkolnikov po Avstriji in kterege so pri najposlednjem potovanju njegovem v Beligrad pripoznali tudi Srbi za svojega patrijarha. Kralj Milan namreč poklical je patrijarha Germana Angjeliča iz Karlovcev, da posveti in umesti sedanjega Belogradskega metropolita Teodozija. Patrijarh German je šel in je bil v Belemgradu pri tej priložnosti tako počasten in odlikovan, kakor razun cesarjeviča Rudolfa še noben Avstrijanec ne! Kralj Milan sam pripoznal ga je za vrhovnega poglavarja vseh pravoslavnih Srbov brez razločka podaništva, naj živé pod avstrijskim črnim, ali pa pod srbskim belim orlom, ker ga je v zdravici nazival pravega naslednika tistih patrijarhov, ki so gledali slavo stare Srbije in so se le turški sili umaknili pobegnivši na gostoljubno Avstrijsko zemljo, kjer že več stoletji uživajo varstvo, spoštovanje in čast Habsburške vladarske hiše. Stari srbski patrijarhat sv. Save oživil se bode v novi slavi v Karlovcih. Da to Carigradskemu patrijarhu ne bode všeč, se lahko ume; a kakor se čuje, se v Belemgradu že pripravljajo koraki, da se bo ločitev, ki je v resnici že zdavno dovršena, tudi formalno (po zunanjem) izpeljala.

Obrtnija in krščanstvo.

(Dalje.)

In postave? Če so vojske in kuge prebivalstvo pretrébile, skrbeli so postavodajalci za mlajši naraščaj s tem, da so vabili naseljence v deželo, zabranjevali izseljevanje in priporočevali zakone. In nasprotno, če se je prebivalstvo namnožilo, zabranjevali so naseljevanje in zakon ter pospeševali izseljevanje. Postave so toraj danes zakon priporočevale, jutri prepovedovale. Tu ni bilo nobenega načela, ampak le politika.

Ako je narod zdrav, čvrst, zakona ni treba priporočevati; ako je pa propadel, ako so usahnile njegove moči vsled razuzdanosti, ne pomaga nobena postava več. In čemu vabiti naseljence v dežel z vsakovrstnimi obljubami? Dajte jim živeža, govori naj pravična postava, in prišli bodo sami. In čemu prepovedovati izseljevanje? Domovinska ljubezen je tako vkoreninjena v človeških prsih, da človeka le bolečina življenja prežene iz domovine. Ali naj lačni pogine v domovini? Zemlja je prostorna, če si hoče hrane iskati na njej. In čemu pospeševati izseljevanje? Bogatini ostanejo domá, reveži ne morejo od doma, srednji stan pa nese kapital iz dežele.

Tudi pregreha hotela je rešiti to vprašanje: mnogoženstvo, mnogomoštvo, divji zakoni, vkupnost ženstva in druge nenaravne pregrehe — dosegle so svoj namen; kjer so se vkoreninile, izkoreninile so prebivalstvo.

Je li krščanstvo rešilo vprašanje? Posvetilo je korenino prebivalstva, družinsko življenje. Povzdignilo je zakonsko zvezo nad samovoljnost človeštva; dalo je ženi pravo veljavo, starišem zapoved otroške vzgoje, otrokom velevali ljubezen in pokorščino.

Krščanstvo dovoljuje zakonske zaveze, le če ste mogoči izreja in vzgoja. Postave same na tem polji ne dadó objektivne podlage, ki bi bila vzvišena nad tisoč koristi in samovoljnost. Zakon je, pravi de Gerando, nravna vzgoja. Kjer je malo zakonov, pa obilo nezakonskih otrok, tam je mnogo beračev, postopačev in uzmaničev.

LISTEK.

Iz Brezja do Zatičine.

(Konec.)

„Ko bi ga bilo treba opisati, kako bi ti začel?“

„Tako-le: Na četverovoglatem podstavu iz rezanega kamna je malo tanja kamenita plošča, kateri bi rekli lahko s tujim izrazom plinta, ki dela prehod do visocega valjarja, kateri stoji sredi nje. Valjar je pokrit spet s tako ploščo, recimo ji po tuje „abakus“, ki nosi četverostrano prizmo z nekakimi izdolbinami ali nišami na vsaki strani. To prizmo pokriva pa četverokotna piramida, ki dela okrog in okrog ozek podstrešek, in ki ima odsekan vrh, da je stal gor železen križ. Cel spominek je tako visok, da ne seže od tal nihče z roko do vrha. Kamen ta pa ni gol, ampak je okrašen s podobami in napisi. Podobe so štiri, in sicer v tistih nišah: Žalostna Mati Božja, sv. Vid, sv. Til (Egidij) in sv. Kozma in Damijan. To so patroni fará: Zatiške, Šentvidske, Višnjiške in Krške. Obrnjeni so tako, da gleda vsak proti svoji fari. Podobe so že slabe, pozná se le še kotel sv. Vida. Izprva so bile naslikane na železne

plošče, potlej pa se mi zdi, je bilo ometano in slike na presno narejene. Okrog podobe Krških patronov, ki se vidijo s ceste, so na vrhu črke I N R I, spodaj pa I. T. D. N. A. O. M. S. D. S. F. E. I. M. N. — Prav na tej strani začnenja se na abaku napis v vrzih, ki so pa pisani večkrat s kratkami in zmedeno v dveh vrstah:

Cernis ut innumero scindatur verbere justus
Tu tua peccator pectora scinde nocens
Sanguine Salvator manat crucifixus et unus
Vivo mortales pellite fonte sitim
Oecismus genitrix plangit sanetissima natum
Quem passum fuerunt cuncta creata prius
Procunetis unus fuerat qui funera passus
Surgit et in coelum concepitatus abit.

Na valjarji pa je na vrhu ta-le napis z lapidarnimi črkami:

Aspice qui transis humane signa salutis
Atque Redemptricis sancta trophaea crucis
Haec licet in mutis videas celata figuris
Et sine voce aliquid saxa stylumque loqui
Non silices non ligna coli non aera decemus
Aeternum sed quem signat imago Deum
Verbera qui pro te spinas opprobria clavos
Vulnera sputa sitim fata cruceque tulit
Si te non tangunt lapides monumenta viator
Quis poterit te ipso durior esse lapis.

Pod temi latinskimi vrsticami je pa nemško napisano tudi lapidarno:

Gedenkt die ir fvrerber geet o Wanderelevt
Das unser Heilandt den diese Figur bedeut
In menschlicher Gestalt wol dreieundreisig Jar
Vnns auf den rechten Weeg zu pringen pilgram war.

Prav pri tleh na valjarji pa se pripoveduje, kdo je ta spominek postavil:

„Hoc christiani nominis et antiquae pietatis monumentum ut accedentibus recedentibus et praetereuntibus Servatoris sui memoriam refricaret e vivo lapide curavit apponi Laurentius Abbas Sitticensis anno Domini a partu virgineo MDLXXXIII. Lucerna pedibus meis verbum tuum et lumen semitis meis.“

Na plošči v travi že ste črki C P, med napisom na valjarji pa je petero grbov. Eden je samostana Zatiškega, eden Runskega, trije mi pa niso znani. Tako bi bil spominek opisan. Dodati je treba le še nekaj. Na tem kraju, kjer zdaj stoji to znamenje, pravijo, da so najprvo začeli samostan zidati, pa se je po noči vse podrlo, kar so po dnevi sezidali. Potem so pa v kotu zidali, kjer je še zdaj poslopje. V ta spomin in popotnikom v spodbudo postavil je opat Lavrencij to znamenje.“

Pa tudi samski stan je kršianstvo posvetilo, ako si ga kdo izvoli iz višjih namenov.

Sploh se je kršianstvo izreklo za naraščaj prebivalstva: „Rastite in množite se!“ In res! Množeče se prebivalstvo pospešuje napredek v vsem življenji, rakova pot pa pelje v grob. Ali naj se toraj površje zemlje sprazni, ali naj povsod vihrá zastava kršianske omike?

Napredek prebivalstva pa je odvisen od dela. Delo je postava življenja. V potu svojega obraza mora si človek služiti vsakdanji kruh. Z množičim se prebivalstvom rastlo je delo v gospodarstvu in tehniki: Kolobar na polji, osuševanje in draga, boljše gnojenje, ceste železnice, stroji in reke itd. Sopar je delal v Angliji že pred leti za 600 milijonov ljudi!

7. Isto velja o asociaciji ali združevanju in lastnini. Prvo postavi kršianstvo na trdno podlago, rekoč: telo ste Kristusovo. Če toraj trpi en ud, trpé vsi; se eden veseli, radujejo se vsi. To je duševno bratovstvo vseh kršianskih narodov na zemlji, skupnost vseh udov vsakojake družbe, solidarnost veselja in žalosti poedinega in vseh. Asociacija toraj, kakor kredit, obnese se v duhu kršianstva.

Gledé lastnine pa ali imetja sovraži kršianska zavest samopašno uporabo in poželjivo življenje. Kdor kaj ima, naj ne zapravlja, temveč koristi človeški družbi. Ves blagoslov pride od zgoraj, ker celó Homer poje:

Blagor je dar bogov neminljivih!

8. Tudi občen je narodov najde v kršianstvu svoje resnice. Narodi si neso več ptujci, temveč bratje. V tem smislu piše Carey: Vsako društvo naj se razvija po pravilih, ki pospešujejo občenje v srci vsacega družega društva. Tako raste vrednost človeška, delo se druží, da zapoveduje naravi, in to je pravo bogastvo.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. avgusta.

Notranje dežele.

Cesarsko pismo, katero povišanje v plemeniti stan loči od odlikovanja osebe, vzbudilo je po vseh listih, kateri niso od židovskih novcev podkupljeni, veliko zadovoljnost. „Pester Lloyd“ pa še celo obžaluje, da pismo nima veljave tudi za nazaj! Pač bi bilo dobro, ko bi bilo mogoče zaduhli zrak nekoliko očistiti, toda za zdaj, kar je, to je; pač pak bode dobra zapreka za bodočnost!

V **deželnem zboru českem** nameravali so letos, spraviti na dnevni red postavo o presnovi volilnega reda za v deželni zbor, kakor jo je predlagal dr. Rieger. Ker pa cesarsko namestništvo še ni dovršilo za to potrebnih statističnih priprav, se bode načrt postavbe odložil na poznejše zasedanje. Deželni zbor v Pragi pričel se bo sredi septembra; ravno tako dolenje-avstrijski.

Hrvaškega bana na potovanji po Krajini spremljali bodo načelnik pravosodja Klein, sekijski sovetnik Dautović in pa načelnik orožnikov podpolkovnik Ljubinković. Potovali bodo preko

Ogulina in Otočaca na Liko in Gračac, kjer se bodo obrnili ob bosanski meji preko Udbine, Gospiča, Sluina, Gline, Petrinje in Kostajnice na 17. t. m. zopet v Zagreb.

Bosna je svojo pozornost posebno na šolstvo uprla, odkar je v cesarskih rokah. Konec šolskega leta 1883 imela je 42 splošnih, in 94 verskih ljudskih šol. Med temi je bilo 56 pravoslavni, 36 katoliških, 1 mohamedanska v Tuzli in 1 židovska v Sarajevu. Učiteljstvo imelo je 186 moči, med katerimi je bilo 17 frančiškanov, 15 usmiljenk, 4 hčere božje ljubezni, 1 sestra kongregacije presv. Rešnje krvi in 2 trapista. Katoliškim redovom je šola toraj jako pri srci. Učencev bilo je 8114 in sicer 6240 dečkov in 1874 deklic. Po veroizpoznanji bilo jih je 4489 pravoslavni, 2877 katoliki, 443 mohamedan in 295 židovi. 10 dijakov pripada drugim veram. Kakor je videti, so mohamedani najbolj malomarni za šolo.

Delavci po Ogerskem se vedno krepkeje gibljejo. Ni še davno, ko smo poročali, da so zidarji delo vstavili, ker niso zadovoljni ne s plačo, ne s časom dela. Pri prvem zahtevajo povišanje, pri drugem pa zdatno ponižanje. Plačo so dosegli, gledé dolgotrajnosti dela vršila se bo sprememba še le po novem letu. Za zidarji prišli so z odpovedjo dela kleparski pomočniki in pa napeljevalci gaza in vode s zahtevanjem pobojška plače. Gospodarji se še upirajo, pa bodo morali odjenjati, ker jih bodo pogodbe z hišnimi posestniki sklenjene, k temu prisilile. Tudi iz drugih strok čuje se že tu pa tam o odpovdi dela, ako se ne bo pomočnikom plača zboljšala.

O **Budapeštanskem redarstvu**, ki je na celem Ogerskem edino državno, po vseh drugih mestih pa občinsko, se čujejo pogoste tožbe. Posebno se pa neki s tem odlikuje, da, kedar je treba kako zločestvo zaslediti, nikdar pravega sledu ne najde. Gledé posledne tatvine na pošti, je še neki vse pri starem. Govori se pa, da mislijo Budapeštansko redarstvo preosnovati. Vrhovno vodstvo izločilo se bode iz ministerstva notranjih zadev in se bo ustanovilo samostalno nadzorstvo. Tudi tajno policijo ali detektive, mislijo osnovati, redarstvo bodo pa po vojaški preosnovali.

Vnanje države.

Črnogorski predsednik senata Božo Petrovič je zopet v Carigradu, kjer ga je sultan jako spoštljivo sprejel. Petrovič prinesel mu je v dar dva dragocena samokresa in z biseri in dragimi kamni okovan nož jatagan. Sultan ga je pa odlikoval z velikim kordonom Osmanije-reda lastnoročno zatrevajoč mu, da naj sporoči svojemu gospodu knezu Nikiti, da ga zatrevanja prijaznosti jako veselé, da je tudi njegova želja nadalje v vedni prijaznosti živeti s Črnogorci. Darila pa, pravi Sultan, ohranil bom vedno v prijaznem spominu, ker so od junaških prededov sedanjega vladarja. Črnogorci si sicer mnogo prizadevajo, da bi z lepo dosegli uravnavo državne meje med Črnogoro in Albanijo, pa bode menda vse bob ob steno; konečno jim ne bo drugega kazalo, kakor zopet nasproti sovražnim turškim rodovom za nož in puško prijeti.

Konferenca je bila, namreč **egiptovska**, konferenca še bo. To in nič več ne vemo povedati o novejšem shodu evropskih diplomatov, ko so se sešli v Londonu, da bi bili določili za Egipt zdravilo, ki naj bi ga bilo ozdravilo jetike denarne. In tudi bili bi ga, naj bi ne bila sebična angleška politika tako zavozila v Egiptu, da se ji godi, kakor tistemu, ki „najprej ne vé, nazaj ne sme!“ Skupna Evropa bi bila na lastno škodo in škodo vseh tistih, ki imajo pri egiptovski vladi kaj na posojilu, lahko dovolila, da bi se bila Angleška pri vsem tem okoristila, kajti ta je hotla kar čez noč obresti in ku-

pone egiptovskega dolga za nekaj odstotkov pristrichi. Ali Francoz je rekel: Ne bo nič; tudi mi smo še tu, ki imamo besedo govoriti. Obresti se zdaj še ne bodo prikrajšale in se sploh ne smejo drugače, kakor tedaj, če bode najskrajna sila. Naj se pa določi kontrola za dohodke, v katero naj se iz vsake velesile po jeden voli. Evropi je bil ta korak francoski všeč in pritrdila mu je, kar je pa zopet prevzetne Angleže toliko razkačilo, da je Granville vstal in rekel: konferenco preložimo na poznejši ugodnejši čas! Prvokrat po Sedanu je bilo sedaj, da so se druge velevalsti za Francosko obrnile in potrdile, kar je ona nasvetovala. Čas, katerega so diplomati s praznim posvetovanjem potratili in denar, katerega so pri tem zapravili, sta oba zgubljeni za prazen nič, kajti Egipt od vsega tega nima za ajdovo zrno dobrega.

Iz **Sudana** zopet nekaj zanimivih novic — resničnih ali ne — nismo porok! Angleški major Kitchener, katerega smo že nedavno omenili, prišel je v Dongolo, kjer ga je mudir posebno dobro sprejel, ter mu je kazal neko Gordonovo pisanje, pisano v arabskem jeziku. Dongolski mudir pravi, da bi si s 7000 možmi upal Gordona oprostiti in zopet Sudan pridobiti. Mudir je dalje prosil majorja, da naj se obleče po arabski, ob enem pa naj ne pozabi ogledati si bojnega polja, da se bo prepričal o resničnosti njegovih poročil. Po Poročilih nekega trgovca došlega iz Assuana v tem mestu in po njegovi okolici vse polno pobitih vstašov leži in zrak okužuje. Ravno tako leže branitelji mesta, ki so v obrambi padli, nepokopani po hišah. Le nekoliko v slamo so zabrsani. Dva in šestdeset dni je od tega, kar so vstaši nekega dne zgodaj jutraj mesto napadli in so se ga polastili. Pri tej priložnosti vjel je Mahdi Kalife-pašo. Vstajnikom zapoveduje sedaj v Berberski okolici Mohamed Kalef. Vporniki se menda silno Gordona boje, kateri jih iz Chartuma vedno napada (nedavno prišli so telegrami, kar sicer ni nič nenavadnega, da je Chartum prišel sovražnikom v roke. Ur.) ter jim živež pobira in pa pobija jih, kolikor jih ravno s svojimi ljudmi doseže. Tako jih neki nadleguje, da so se uporniki zakopali ob Nilu, kjer se pred njegovimi napadi skrivajo in po mogočnosti branijo. — Radovedni smo, koliko laži o tej zadevi se bo še tiskalo!

Izvirni dopisi.

Iz **Šiške**, 4. avgusta. Dan 30. julija letos bil je za našo šolsko mladino eden najimenitnejših in slavnejših, od kar se je šola odprla. — Bil je dan, ko so otroci imeli priložnost pri javni skušnji odličnim poslušalcem po svojem obnašanji in odgovarjanji dokazati, da je bilo na tej še ne dve leti stari šoli sejanega mnogo lepega semena, ter da to seme ni padlo na nerodovitna tla, temveč, da je obradilo mnogo plemenitega in zlahtnega sadu.

Po dokončanem izpraševanju ogovoril je šolsko mladino velečastiti gospod gvardijan o. Kalist Medie ter izrekel svoje popolno zadovoljnost o nepričakovanem napredku. Tudi drugim poslušalcem bilo je brati iz obrazov splošno zadovoljstvo. — Otroci, ki so se pridno učili in bili lepega zadržanja, obdarovali so se potem s prekrasno vezanimi Schmidt-ovimi na slovensko prestavljenimi spisi in s precejšnjo množino molitvenih bukev. Obdarovanih je bilo dvaindvajset.

Da je pa bilo mogoče pridnim otrokom napra-

„Ali je ta opat še kaj posebnega naredil?“

„O, pa še koliko! Samostan je mnogo prezidal in kaj je pa storil za pravo vero proti reformatorjem? S škofom Hrenom sta skupno delala. Zastonj si ni zaslužil priimka „Pater patriae et religionis“. Pa se ne piše o njem pri nas, kedar pišejo o tej dobi, ker so sploh še zasluge Zatiških menihov premalo znane ali vsaj premalo priznane. Ker je letos stoletnica, odkar so menihe od tu prepodili, bi bilo prav umestno, ko bi kakovo večje pero prijelo za to hvaležno delo. Sploh, bi bilo dobro poznati natančneje zgodovino tega samostana, ker bi ona pojasnila zgodovino toliko fará in še marsikaj družega. Saj za vire ni ravno taka suša. Pater Puzel je precej obširno popisal samostansko zgodovino, pater Ignatius (Fabiani), arhivar in tajnik opatov, ki je po pregnanji umrl v Dunajski občni bolnišnici l. 1794, sestavil je „Sitticensium Documenta, sen Historicam monasterii Litticensis Ordinis Cisterciensis in Carniolia relationem“, kar je povzel na Dunaji P. Marian v III. zvezku svoje „Austriae sacrae“, potem so o tem pisarili po časopisih, kakor: Illirisches Blatt itd. in naposled je bil dr. Richter sestavil obširno zgodovino največ po latinskem rokopisu v Dolskem arhivu. Obljubljen je bil že ta spis v Klunovem „Arhivu“, ki je pa prej prejenjal. Kje je zdaj ta rokopis, mi ni znano; morda

med onimi nekdanjega „zgodovinskega društva“. Sploh — gradiva je za tako delo obilno, ker bi se za spričevanje zaslug navela tudi pisma raznih vizitatorjev itd. Tako bi se dokazalo, da ljudstvo ni brez vzroka plakalo po svojih menihih. Zdaj so jih že nekoliko pozabili, pa otroci še nevedoč slave njihove zasluge. Kedar zažgó kakov papir, položé ga na lahko na tla in kedar plamen ugasne, pokažejo se na črnih ostankih še en pot goreče lise, ki se hitro pomičejo od enega konca proti drugemu — in tačas pravijo mladi opazovalci: zdaj gredó menihi iz samostana. Vsakemu človeku se ne zdi ta podoba zanimiva, ali kdor za količkaj več vé, mora na glas priznati: resnična je ta podoba. Ko je prišel Jožefov ukaz, da morajo menihi iz Zatičine, pretresli so se sami in zajokalo je ljudstvo — pa nič ni pomagalo. Svitle iskre so zginile iz samostana, ostal pa je sam pepel. Čudni občutki obhajajo človeka, ki pride zdaj v to zapuščeno razpadajoče zidovje in pomisli, kaj se je godilo tukaj včasih in kaj zdaj. Slomšek pravi, da ko je to videl, mu je vandalizem 18. stoletja in njegovo brezbožno delo tako vžalilo sree, da bi bil najraje sel na oddaljen kamen in proti temu čudovitemu kraju obrnjen začel z Jeremijem peti žalostinko „de desolatione“. V meni so zdaj-le prav take misli. Svet je nehvaležen. Koliko dobrot so vžili v

tem samostanu ravno plemenitaži in odličnjaki, ko še ni bilo cest ne taci postaj, kolikim otrokom plemičem se je delil tukaj poduk, koliko nesrečnih mogotcev našlo je tu tolažbo — in plačilo za to je sila in v nebo vpijoča krivica . . . Prijatelj, ako tega sam ne čutiš, ti ne morem dopovedati . . .“

„Ni treba dopovedovati. Komur se zdi pravično in dobro, da so nas morali zapustiti delavni menihi, ta je ali hudoben ali pa ne pozná zgodovine. Koliko dobička je pa imela država od tega? — Ubogo malo. Saj je predobro znano, kako so delali s samostanskim blagom.“

„Kaj hočemo? „Factum infectum fieri non potest“ — smo brali v družem gimnazijalnem razredu. V Zatičini najbrž ne bo nikoli več menihov. Spomin na nje se bo tudi med ljudstvom kmalu izgubil. Poprejšnji rod vedel je o njih še veliko pripovedovati. Tačas je bilo v okolici še dosti Bernardov, zdaj pa vedno bolj in bolj zginjajo ta imena: Edini „Bernardov semenj“ še priča, da so nekdanj tukaj močno častili tega svetnika. — Pa zadosti bodi tega žalostnega pogovora. Tam le nama kaže že tvoj dom svoje čelo. Meniva se raje kaj veselejšega, da ne bova prišla preveč žalostna tja, pa malo hitreje hodiva, ko sva se zamudila toliko pri tem kamnu.“

„No, ti danes ne boš hodil domov. Opoldne

viti toliko veselja, zahvaliti nam se je na čelu predsedniku krajnega šolskega sveta, g. Fr. Zakotnik-u, ki je po lastnem nagibu in iz nesebične ljubezni do otrok nabiral pri dobrotnikih in prijateljih šole, prostovoljnih darov za nakup šolskih daril. — Veseli nas, da zamoremo poročati, da se nam tacih dobrotnikov v Šiški ne manjka in da imamo opravičeno upanje, da bomo zamogli drugo leto sklep šolskega leta še slavnije obhajati.

Dolžnost nam pa je, gospode in gospe, ki so se pri tej priložnosti odlikovali s svojo darežljivostjo, javno imenovati. Ti so:

Gosp. A. Mayer in drugi v Kozlerjevi tovarni za pivo službojoči, g. Fr. Kavšek, g. J. Vodnik, g. I. N. Plautz, g. A. Gallé, gospé A. Knez-ova iz Spodnje Šiške in I. Zadnikar-jeva iz Ljubljane. — Tem se izreka očitna zahvala.

Ko so se darila razdelila nastopi učenec družega razreda, ter se s krepkim glasom zahvaljuje učiteljem za njihov trud in ljubezen, znanim in neznanim dobrotnikom mladine v sledečem govoru:

„Častita gospôda! Niste še dve leti pretekli, kar se je naša šola z veliko slavnostjo odprla, nam otrokom v odgojo in poduk.

Že po tem kratkem času zamore večina nas lanskich začetnikov očitno svetu pokazati, da velik trud, ki so ga imeli naši častiti gospodje učitelji za našo bodočo korist in srečo ni bil zastoj, in da seme, ki se je sejalo v naša srca ni padalo na nerodovitna tla.

V imenu vsih učencev in učenk zahvaljujem se iz globočine srca za velik trud, ki so ga imeli gg. učitelji z nami ter izrekam željo, da bi jim Bog, vsega mogočni, povrnil stoterno njihov trud in njihovo ljubezen do nas.

V drugi vrsti pa se v imenu obdarovanih zahvaljujem vsem našim znanim in neznanim dobrotnikom, na čelu gospodu predsedniku krajnega šolskega sveta, Francu Zakotniku, ki nam je tako blagodušno napravil veseli in nepozabljivi dan, podarjaje nam toliko prekrasnih knjig v spomin.

Mi pa hočemo v prihodnosti še z večjo pridnostjo in lepšim zadržanjem teh darov in te ljubezni se vredne skazati.

Pozabiti pa pri tej priložnosti ne smemo našega največjega dobrotnika in podpiratelja šolstva, milega in presvitlega našega cesarja. Bog ohrani Njegovo Veličanstvo Franca Jožefa I.“

Na to se odpoje z vso navdušenostjo cesarska pesem in slavnost je bila končana.

Iz Smlednika, 6. avgusta. K poročilu „o cerkvenem ropu na Šmarni gori“, naj dostavim, da je to storil nek „Rahnetov“ iz Vogelja, znan potepuh in tat, ki je bil že večkrat zavoljo tatvine zaprt. Odkar je bil pred nedolгим časom, zadnjikrat izpuščen iz ječe, bil je pod policijskim nadzorstvom, za kar se pa ni veliko menil. Pobral je na Šmarni gori iz dveh pušic, skušal vlomiti nekoliko pod cerkvijo pušico pri sv. Antonu „v puščavi“, pa se mu ni posrečilo, ker je bila pretrdo zaprta. Ko je pobral drobiž, kar ga je najdel, bil je tako predrzen, da je popival v obeh gostilnah kar na Šmarni gori. Krajcarji in desetice, pravi oštrirka Gorjanka, so iz vseh žepov od njega padali.

sem te napovedal pri F. potem bova pa Zatičino ogledala in znanee obiskala, jutri napraviva pa kam kakov izlet — to je že bolj veselo.“

„Za-te, za-me pa ne. Jaz imam že vse dneve razdeljene, kar mi jih je odločenih še za počitek.“

Potem sva se še nekoliko časa pregovarjala, a ničesar ne dognala, ker sva prej prišla do prijateljeve hiše, ki stoji sredi polja pred samostanom. Nekoliko sva si odpočila, pogovarjaje se o raznih rečeh, potlej pa šla tja, kamor me je prijatelj za poldne napovedal. Kaj smo tam počeli, kako se zabavali in z mutastim pogovarjali, mi ni treba praviti. Le toliko povem, da ni bilo prav zgodaj popoldne, ko sva potlej od tam memo nekdanjih ribnjakov šla v Zatičino gledat tamošnje zanimivosti. Marsikaj sva ogledala ali ne vsega, ker je prej prišel znanec, ki ni dal drugače miru, da sem se peljal z njim proti domu. Radi potlej, ko sem se bil pripravil, da bi popisal to pot — kolikor mi je bila še v spominu — s popisom nisem prišel v Zatičino, ampak ostal pred njo. Častiti bralci pa naj mi blagovolé to odpustiti, ker jim bo morda kdo za stoletnico Zatičino opisal od vseh strani in v vseh ozirih. Bog daj, da bi se ta želja spolnila!

Potem odide precej dobro nadelan v Šmartno pod Šmarno goro ter hoče tudi tam svojo srečo v cerkvi pri pušicah poskusiti. Nek mož bil je ravno v cerkvi na koru, ktere ga pa tat ni opazil. Ko potepuh pušico tako radovedno ogleduje, se zdi to možu sumljivo. Skriva se splazi iz cerkve, ter naznani, kar je videl mežnarju. Ta pokliče še nekatere sosedé, ki gredo v cerkev in najdejo potepuha, ki se je ravno vkvarjal z dletom pri pušici ob velikem altarji. Da se mu potem ni ravno dobro godilo se razume. Zdaj je zopet za nekaj časa preskrbljen za varnim zapahom.

Iz Celja, 6. avgusta. Pri današnji porotni obravnavi zoper glavnega urednika „Slov. Gospodarja“ gosp. dr. Gregorca je g. dr. Radaj temeljito pričeval resničnost trditve v „Sl. G.“ o učitelju Henker-ju. Toda porotniki so soglasno spoznali zatoženca krivega, ki je obsojen na 6 tednov zapor s postom na teden, 150 gold. zgube kaveije in k plači sodnijskih stroškov.

Iz Mariborske okolice, 8. avgusta. (Volitve volilnih mož) za volitev deželnih poslancev na Štajarskem vršijo se čisto tako, kakor smo pričakovali in še naprej izračunili bili. Tu pa tam sicer prodere nenadoma kakšni privrženec nemčurske stranke, zato pa spet pridobimo na drugem kraju narodne volilne može, kder se tega nismo nadjali. Razmera narodnih glasov proti nemčurskim ostaja toraj vedno jednaka, in če bo tako šlo do kraja, bomo 19. avgusta sijajno zmagali. Nemški liberalni listi že tudi tožijo o malomarnosti svojih ljudi, pa po krivici, ker gledé agitacije bi se slobodno mi od nemčurjev učili marljivosti in odločnega delovanja. Vendar kar ni mogoče, tega tudi nemčurski agitatorji ne morejo doseči. V kmetijskih občinah so nemčurji že sami upanje na zmago zgubili, le v Mariborski *) in Brežki okolici še nekaj upanja imajo; zato pa so se na ta dva okraja tudi z vso močjo vrgli.

Vsled žive agitacije so v teh krajih še tudi precej svojih volilnih mož dobili, največ v Slov. Bistriški okolici, kder so se tudi najgrših sredstev zoper narodno stranko posluževali, pa pri sv. Martinu na Pohorji.

Te dni je nemčurska stranka izdala svoj program, dasiravno tega nismo pričakovali in bi morabili tudi za njo bolje bilo, ko ga ne bi bila spravila na svetlo; kajti v primeri s programom konservativno-narodne stranke je ta program tako puhel in medel, da še mislečih mož lastne stranke ne bo prepričal o resnici tega, o čemur govori. S tem programom pač ne bodo veliko dosegli, če z osebno agitacijo ne bi več dosegli.

Hud udarec je dobila narodna stranka 6. t. m. v Celji, kder je bil glavni vrednik „Slov. Gospodarja“ obsojen zavoljo neke kratke notice zoper nekega učitelja v Prevalih na Koroškem, kar bode protinarodna stranka gotovo na svojo korist porabiti skušala. V obče pa tudi s tem politični položaj ne bo spremenjen; vsaka dobra reč se z žrtvami le vtrjuje in močnejša postaja.

Izza Svete gore, avgusta. (Narodna skladišča v Gorici.) Razdraženost, ktero je vzbudila „irredenta“, se preobrača v resno delovanje. Narod sam se obrača na edino pravo pot: „Svoji k svojim“. Že davno so posamezni rodoljubi to pot priporočali, a predno smo jo nastopili, treba je bilo, da so nas nasprotniki od sebe pahnili. Slovenec je dobra duša, on ne mara ločiti prijatelja od sovražnika. Z enako dobrovoljnostjo je nosil zaslužek svojih žuljev v prodajalnico neodrešenega Laha, kakor v prodajalnico brata Slovenca, kakor je bil navajen. A zdaj nas je Lah pahnil od sebe. Ravno oni može, ki živé od Slovencev, so bili tako nespametni, da so podpisali prošnjo zoper slovesen uhod Slovencev v mesto ob priliki namerovanega blagoslovljenja zastave. To je bilo preveč! Kakor na dano znamenje se je vsak Slovenec z nevoljo obrnil od onih zagrižencev. Tudi ljudje, ki niso nikdar govorili o narodnosti, so se čutili tako žaljene, da so z nevoljo zapustili zaznamovane prodajalnice. Kamor stopiš povsod slišiš le en glas: vstanoviti se morajo narodna skladišča! Znano je, da Lah Slovenca pri kupčiji rad dère, potem ga pa še zaničuje „šklavarja“. Proč od tacih ljudi, proč! Mi, da bi jih bogatili, oni pa nas v zahvalo zaničevali? Ne več!

Ljudstvo tirja narodna skladišča in prodajalnice. Naloga prvakov in kapitalistov pa je, da združeno delujejo pri tem podvzetji. Že je A. K. v Podgori v zadnji „Soči“ stavil določen nasvet vstanoviti

*) Jako malo! Glej današnji telegram!

Vredn.

delniško društvo, ktero naj napravi v Gorici narodna skladišča in štacune s tem namenom, da bo narod dobival raznovrstno blago po nižjih cenah, nego je to bilo do sedaj. Hvala in čast gosp. deželnemu poslancu, da je to zadevo vzel v roke! Poslanci naj korakajo pred narodom, pa ne za njim; oni naj vodijo narod, ne pa, da bi narod nje vodil, in da bi se še branili za njim hoditi.

Kakor je ljudstvo zdaj vneto za narodna skladišča, nadejati se je hitrega in vspešnega napredka v tej zadevi. Kapitalisti skladajte nemudoma potrebni kapital in Bog bo priložil svoj blagoslov!

Domače novice.

(Včerajšen pogreb preč. g. Mihaela Peternela) je bil prav sijajen. Sprevod vodil in umrlega pokopaval je stolni župnik, preč. g. A. Urbas. Dolga vrsta duhovnikov, med temi prečast. p. i. gg. stolni prošt, kapit. vikar Pavkar, kanoniki Cebašek, Jeran in Zameje, prečast. oo. frančiškani so ranjkemu zadnjo čast skazali. Vidili smo zraven vodstva realke in gimnazije in drugih profesorjev, več gg. iz mestnega magistrata, itd. Mnogo ljudstva se je spreveda vdeleževalo, še več pa sprevod ob obeh straneh gledalo. Vse drugo se je vršilo, kakor navadno.

Dasiravno smo že včeraj nekoliko črtic iz življenja ranjega g. Miha Peternela priobčili, se nam vendar primerno zdi, še nekoliko črtic podati, ker izvrstne zmožnosti to zaslužijo. Posnamemo jih iz objavljenega življenjopisa po „Slovencu“ l. 1874, o času vpokojenja ranjkega. „Ranjki je zraven včeraj imenovanih duhovnij služboval tudi dalje časa v Poljanah nad Loko. Zaslovel je po izvrstnih zmožnostih in samotež pridobljenih vednostih in realnih znanstvih tako, da je l. 1853 postal realki v Ljubljani vstanovitelj in ravnatelj, ker je ostal do leta 1860, kadar je z Brna za stanovitega ravnatelja Ljubljanske realke poklican bil R. Schnedar; Miha Peternel pa je ostal na njej profesor do konca šolskega leta 1874. — Kdor vé, koliko truda je imel g. Peternel koj pri vstanovitvi, potem v ravnateljstvu, in pomisli, s kolikim vspehom je deloval mnogo leta nekako samouk velikrat samotež; on le vé in mora prav ceniti njegove zasluge. Poglejmo nekoliko v izveštja ali letnike nove realke v Ljubljani; največ je poleg ravnateljskih pisariti moral sam tudi znanstvene sestavke, in kako umno in primerno so spisani; n. pr. l. 1853: Errichtung der k. k. Unter-Realsschule in Laibach. Andeutungen zur Vaterlandskunde von Krain; l. 1854: Georg Freiherr v. Vega. Biographische Skizze. Zum Andenken seines hundertsten Geburts- und seines zwei und fünfzigsten Sterbejahres; l. 1855: Geographische Skizze des Herzogthums Krain. Lage, Gränzen und Grösse; l. 1856: Geographische Skizze des Herzogthums Krain (Fortsetzung); l. 1857: Andeutungen, wie und von wem die Realschule zu beachten und zu benützen sei, insbesondere in unserem Vaterlande Krain; l. 1858: Schule und Leben, insbesondere Realschule und gewerbliches Leben (Fortsetzung); leta 1862: Imena, znamenja in lastnosti kemijskih prvin itd. — Ti in drugi spisi njegovi dokaj spričujejo, koliko učenost in spretnost ima imenovani gosp. profesor, in javna tajnost je: ko bi bil znal in hotel se z njo ponášati, kakor znajo premnogi manj zmožni, da slovel bi med učenjaki prve vrste tudi M. Peternel. — Znano pa je, da v novejši dobi se mu niso puščali predmeti, v katerih je bil posebej izvedenec in iznajdenec, n. pr. fizika, kemija, geometrija itd., in ravno ona sprememba mu je zadnji čas najbolj z nadlogami obteževala učiteljski stan. — Taki možaki se nekda v pokoj niso devali brez kacega očitnega priznanja ali poslavljenja. Vemo pa, da g. profesor nikdar ni gledal na to, in prepričani smo, da bode bodočnost še le prav sodila njegovo delovanje pri Ljubljanskih realnih šolah.“

(Število vdeležencev) za gledališki vlak v zlato Prago se od dne do dne veselo narašča, kakor smo ravno sinoči zvedeli. Oglašajo se razumniki iz vseh stanov, kar je tim bolj hvale vredno, ker se bode na ta način narodna zavet o slovanski vzajemnosti po vseh stanovih našega naroda razširila. Vsak, kdor se popelje v zlato Prago, vedel in znal bo mnogo pripovedovati o českem narodnem bogastvu, gmotnem in duševnem, svojim ljudem in taisti pravili bodo zopet drugim, ki jih bodo zvesto poslušali ter tako medsebojno spoznavanje razširjali. Cena za tje

in nazaj je silno nizka in velja vožnja v III. razredu 19 gold. 60 kr., za II. razred pa 29 gold. 30 kr. Vdeležniki, kateri mislijo še potovati, pošljejo naj denar v Ljubljano zastopu banke „Slavije“, vstopijo pa lahko na vsaki postaji, ktero si izberejo.

(Zaplenjen) je bil včeraj „Slov. Narod“ zaradi uvodnega članka tikajočega se obsodbe glavnega urednika „Slov. Gospodarja“ dr. Gregorca.

(Godba v „Zvezdi“) jutri o poludne svirala bode po naslednjem sporedu: 1. Koračnica. 2. Mercadantejeva ouvertura „Emma d'Antiochia“. 3. Straussov valček „Lagunen“. 4. Richard Wagnerjev Entree-Act iz „Lohengrin“. 5. Straussova polka France „Apropos“. 6. Wronskyjev galop „Diabel“.

(Kanonik) postal je prečast. gosp. Lambert Einspieler pri Krškem stolnem kapiteljnu v Celovci.

(Krškemu okraju). po toči poškodovanemu, je naš deželni odbor volil 1500 gold.

(Novomeški brambovski batalijon) preselil se bode, kakor poroča „Lb. Ztg.“ na 9. septembra za stalno v Ljubljano, kjer se bodeta oba brambovska batalijona naselila v bivši sladkornici. O svojem času bilo je govorjenje, da pojde v Novomesto namesto brambovskega batalijona, jeden batalijon Ljubljanskega pešpolka baron Kuhn št. 17.

(Zlate maše) so služili dne 27. julija čast. gosp. Seb. Magdič pri sv. Jurji na Pesnici, in č. g. Horvat Jakob pri sv. Jožefu pri Celju; dne 3. avgusta pa P. Celestin Fašner pri sv. Trojici v Slov. Goricah. Ad multos annos!

(Odlikovanje.) Č. g. zlatomašnik Jakob Horvat, predsednik misijonarjev pri sv. Jožefu pri Celji, postali so o priliki zlate maše duhovni svetovalec.

(Okraju Velikovskemu), kjer je toča mnogo škode naredila, so presvitli cesar podarili 2000 gld.

(Volitve volilnih mož) za kmetiške občine štajarske se vrše, Slovenci se jih obilno vdeležujejo in volijo, da je veselje. „Slov. Gospodar“ pravi, da o tem že ni več dvoma, da bodo povsod zmagali, ker so kmetje slov. Štajarja po raznih skušnjah, po volilnih shodih, oklicih in po časnikih že toliko prebrisani, da ne pojdejo nič več nemčurjem na limance, če tudi poslednji vse sile napenjajo, da bi z denarjem in podkupovanjem dosegli, kar jim z besedo ni več mogoče. Cigare menda delijo, šnops kupujejo kmetom, da celó petake, desetake in stotake jim ponujajo, kakor se „Gospodarju“ poroča, toda vse je zastoj! Nekemu županu v Slov. goricah ponujali so 100 goldinarjev, če jim pomaga do zmage v svoji županiji in neka vas na Dravskem polju prejela je iz ravno tega namena 200 goldinarjev iz Maribora. Nasprotno pa nemškutarski fabrikantje neznosno in neusmiljeno preganjajo tiste Slovence, ki so Slovence volili, ako so po naključju pri njih v službi. V Celji je zgubilo več delavcev službo, ker so pri poslednjih občinskih volitvah Slovence volili. Lesotrzec Negri in nek žagar zapodila sta iz ravno tega vzroka vse Slovence iz službe in rabita sedaj jetnike namesto njih. Tudi pri zidanih novega gledišča v Celji so vse Slovence iz službe zapodili. „Gospodar“ pravi, da bo dotične podjetnike in fabrikante vse po imenih naznanil, kakor hitro bo za nje natanko zvedel. Prav je tako, naj jih le: take ljudi je treba poznati, da se jih človek ogiblje. Sicer ga pa ni sredstva, da bi se nemčurji po Štajarskem ne posluževali v pritisk na Slovence in bolj če je umazano in nekristjansko, rajši se ga poslužujejo. Vsaka priložnost jim je dobra samo če zamorejo našo narodnost z njo oškodovati. *)

(Prav jim je.) „Soča“ piše: Ker so nekteri Goričani pokazali, da se bojijo ljudi, ki jim donajajo v mesto denar, je veteransko predstojništvo v Gorici prav modro sklenilo, da se bo vršila velika slavnost, ktero napravi veteransko društvo 24. avgusta t. l. o priliki rojstnega dne presvitlega cesarja in cesarjeviča, v Mirnu. K tej slavnosti so vabljeni vse veteranske podružnice in tudi tržaško veteransko društvo. Ni nam treba priporočati, da naj se veterani svečanosti množično vdeležijo, ker to sami znajo. Predpoldne bo cerkvena slavnost, popoldne pa prosta veselica.

*) Temu in marsikomu bi se dalo v okom priti, naj bi naši kapitalisti in podvzetniki malo več požrtovalnosti imeli. (Glej dopis izza Svete gore.) Prepričani smo, da bi gospodje znabiti le od začetka morali kaj žrtvovati, a poslednji bi gotovo tudi dobiček imeli, ktere ga bi jim stiskan narod prav rad in iz sreca privoščil. Vredn.

Razne reči.

— Znamenje časa. Slovaške „Nar. Nov.“ pišejo: Na luteranski gimnaziji v Pešti je obiskovalo letos 480 dijakov in sicer 182 luteranov, 28 kalvincev, 20 katoličanov, 4 pravoslavni in 236 judov. Luteranci vzdržujejo tedaj gimnazijo za jude.

— Bogata beračica. Da niso vsi berači miloščine potrebni, vé vsakdo. Da je pa kateri berač precej premoženja zapustil, je pa tudi že marsikdo slišal. Časniki so poročali že o beračih, ki so bili tako „revni“, da so dobili po njihovi smrti v njihovem stanovanju po več tisoč goldinarjev. Nekaj enacega, poročajo zdaj Berolinski listi. Ondi je bila beračica, ki se je delala naj večjo revno. Ko je imela plačati stanovanje, je jokaje prišla pred hišnega gospodarja, in ga vselej prosila, naj ji nekaj spusti od stanovnine, ker je taka reva, da si mora najpotrebnejši živež pritrjavati, da spravi skupaj nekoliko soldov, ktere dá za stanovanje. Gospodarju se je beračica smilila, in ji je vselej več ko polovico spustil. Nekaj dni je pa bilo stanovanje beračičino zaprto in ker so misli, da se je kaj nepričakanega zgodilo, so s silo vrata odprli. Beračice niso dobili — bila je v bolnišnici, — pač pa kup cunj, v kterih so dobili za 20.000 mark državnih papirjev, zlatega in srebrnega denarja. Vse premoženje so izročili sodniji.

— Sodniji izročeni zaradi poslednjih židovskih kravalov v Nižnjem-Novgorodu na Ruskem je 46 oseb.

Telegrami.

Maribor, 9. avgusta. Do danes je voljenih v našem okraju 112 narodnjakov in 79 liberalcev za volilne može; treba do večine 123 glasov. Neznani izid volitve iz: Dobrenja, Gradiške, Rancenberga, Rozpaha, Brestenice; iz far Selnice, Ruš, Lembaha, Slivnice, Frama, Čresnovca, Šmartina in Tinj.

Marseille, 8. avgusta. Tukaj pomrlo jih je včeraj 10, v Aix 2, v Arles 5 za kolero.

Cette, 8. avgusta. Včeraj umrl je tukaj le eden za kolero, v bližnji vasi Gigeau pa osem in nedaleč v sosednjem selu 4.

Toulon, 8. avgusta. Včeraj umrli so štirje za kolero.

Versailles, 8. avgusta. Predlog, da bi se sklicala „Constituante“ zavrgel se je s 493 glasovi proti 286. Seja viharina morala je večkrat prenehati.

Bruselj, 8. avgusta. Kamora je sprejela z 73 proti 44 glasovi predlog, da se zopet nastavi poslanik pri sv. stolu. Prebivalstvo razcepljeno je v dve strastni stranki, ki ena drugi zabavlja sika in žvižga.

Tuji.

8. avgusta.

Pri **Maliči**: L. Kriber, učiteljica, z Dunaja. — Antonija in Ema Lamprecht, učiteljice, z Dunaja. — Löwy, trgovec, z Dunaja. — Anton Stadler, trgovec, s soprogo, iz Grada. — Smelke, Kreicovy, Sabljak in Juracevo, učiteljice, iz Hrvaškega. — G. pl. Hartenthal, o. k. poročnik, iz Polsa. — J. Wenzel, fabrikant, iz Zvitova. — Franc Dovrak, o. k. profesor, iz Leitomischla. — Josef Schütz, župnik, — Jožef Gerstel, agent, s soprogo, iz Trsta. — Meynier, zasebnik, s soprogo, iz Reke. — Marija pl. Radokovich, zasebnica, s sestro, iz Zagreba. — H. J. Moses, agent, iz Oseka. — Ed. Hermann, o. k. pomorski častnik, iz Pulja.

Pri **Slonu**: Leopold Walter, trgovec, z Dunaja. — Dr. Janko Cakanič, usenčelični učitelj, z materjo, iz Zagreba. — Milan Hrzič in Jul. Kempf, učitelja, Novi. — Bujan, Hire in Zandonatto, učitelji, iz Buecarja. — Terezija Antolič, učiteljica, iz Briberja. — Lovro Pavošič, učitelj, Skrada. — Anton Demartini, učitelj, Stariloža.

Pri **Bavarskem dvoru**: Dr. Sauerseh, s soprogo, z Bleda. — Gradt in Velič, iz Žir. — Grahek, posestnik, iz Domžal. — Maizen in Okorn, posestnika, Dolenjskega.

Pri **Južnem kolodvoru**: Janez pl. Kunowsky, iz Lvova. — August Mattern, iz Gerlitza. — M. Zuanich, s soprogo, iz Inomosta. — Karl in Jožef Stern, iz Grada. — A. Deltan, zasebnik, iz Dignana. — Milan Milenšič, zasebnik, iz Klanja. — R. Rannicher, posestnik, iz Št. Martina.

Pri **Avstrijskem cesarju**: Grof E. Zoch, o. k. častnik, iz Straubinga. — Podhorsky, trgovec, iz Kamnika.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

9. avgusta.

Papirna renta po 100 gld.	81 gl. 10 kr.
Sreberna	81 " 75 "
4% avstr. zlata "renta", davka prosta	103 " 80 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 25 "
Akcijske avstr.-ogerske banke	861 " — "
Kreditne akcije	313 " 25 "
London	121 " 55 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 74 "
Francoski napoleond.	9 " 65 1/2 "
Nemške marke	59 " 55 "

Na prodaj je

60 do 70 panjev čebel

v lepih, trdnih panjih s romčiki. Maticice so lanske in letošnje. — Panji so jako čebelni in medeni; tehtajo po 20 kg. in čez.

Kupci naj se blagovoljno obrnejo na farni urad v Vipavi. (2)

M. Matiašič

v Kranji

(2)

priporoča svojo

veliko zalogo porcelana, glazerije, zlate okvire

in več drugega blaga na drobno in debelo, po najnižji ceni.

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,

priporoča in razpošilja s poštnim povzajem

Marijacejske kapljice

za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 glod.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkóczyju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnoma trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpripravišo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(19) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtoglavico, prsne in pljučne bolezni; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) olje,

najboljše vrste, izborne zoper brumore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljače, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobólu, otrpjenih udih, skaznem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden zavojs s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavojs.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišno dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczyja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.